

A photograph of an urban landscape. In the foreground, there are railway tracks running through a green, wooded area. To the left of the tracks, there are several wooden pallets stacked. To the right, there is a small, white, rectangular container with blue graffiti on it. Behind the container, there are some colorful, spiky objects. In the background, a large concrete bridge with a red railing spans over the area. The sky is overcast.

SKANSTULL STADSANALYS

INNEHÅLL

Sammanfattning	3
1. INLEDNING	5
Bakgrund och syfte	6
Metod	7
2. TILLGÄNGLIGHET	11
Övergripande stråk	12
Lokala stråk	14
Närhet till spårstation	16
Fordonsflöden	18
Trafikrum	20
Gångflödesobservationer	22
Cykelflödesobservationer	25
Sammanfattning: Tillgänglighet	28
3. MÖTESPLATSER	31
Befolkningstäthet och urbant utbud	32
Boende- och arbetandetaethet	34
Funktionsblandning	36
Entréer	38
Sammanfattning: Mötesplatser	40

4. REKREATION	43
Närhet till vatten	44
Tillgång till grönområde	46
Grönyta per person	48
Vistelsevärden	50
Buller	52
Vistelseobservationer	54
Sammanfattning: Rekreation	56
5. TRYGGHET	59
Kvartersform	60
Territorialitet	62
Naturlig övervakning	64
Sammanfattning: Trygghet	66

MEDVERKANDE

Beställare
Stockholms stad Exploateringskontoret
Christina Winberg, Ewa Wåhlin, Ann-sofi Rundquist
Spacescape
Alexander Ståhle, Malin Dahlhielm, Joel Hernbäck

SAMMANFATTNING

Efterfrågan på mer urbana stadsmiljöer är idag hög i Stockholm. Fler vill bo i Stockholm och många vill bo i innerstaden med sin tät-
het och blandning av bostäder, arbetsplatser, grönska och urbana verksamheter. Studier har visat att efterfrågan på den täta och gröna staden – promenadstaden - är mycket hög, vilket bland annat syns i betalningsviljan för bostadsrätter i Stockholms innerstad, dock är utbudet av denna typ av miljöer idag mycket lågt ("Värdering av Stadskvalitet", Spacescape och Evidens, 2011).

Skanstull har ett central läge i Stockholm. Skanstullsbron och Skansbron utgör viktiga länkar mellan söderort och innerstaden. Skanstullsbron landar på Skanstull mitt i korsningen mellan de viktiga stadsdelsövergripande stråken Götgatan och Ringvägen. Detta gör Skanstull till en viktig länk i stadens nätverk av viktiga och långa stråk. Det strategiska läget medför också stor potential att koppla ihop innerstadens täta kvartersbebyggelse med den planerade utvecklingen kring Söderstaden. Utformningen av södra Skanstull kan därmed bidra till utvidgningen av den centrala staden.

Kollektivtrafikförsörjningen är mycket god i Skanstull med flera stombusslinjer och Skanstulls tunnelbanestation väl synlig och tillgänglig från Götgatan och Ringvägen,

dock är kajen och området under broarna mer avskilt.

Trots sitt centrala läge består Skanstull i dess södra delar fortfarande av en tämligen outvecklad stadsmiljö. Södermalms sammankopplade gatunät och täta kvartersstad övergår söderut i ett uppbrutet gång- och gatunät, delvis på grund av de stora höjdskillnaderna. Bebyggelsen nedanför Ringvägen domineras av glesa men stora fastigheter med enskilda verksamheter, såsom Clarion hotell, Eriksdalsbadet och Folksamhuset. Detta avspeglas i färre utåtriktade verksamheter och ett gradvis minskande stadsliv. Det får också konsekvensen att södra Skanstull kan upplevas som otryggt kvällstid.

Två utpräglade nivåer kan urskiljas i området: En övre stadsnivå som har en potential att fortsätta längs med Skanstullsbron och kanske framförallt Skansbron söderut och en nedre rekreationsnivå som utgörs av området under broarna, strandpromenaderna och Eriksdalslunden. Den övre nivån präglas av hög befolkningstäthet och funktionsblandning. Här finns väl avgränsade stadsrum med ett intensivt stadsliv, men också delvis av hög belastning av gång- cykel- och fordonstrafik. Den nedre nivån präglas av lägre befolkningstäthet, stora vistelsevärden och rekreationsstråk fredade från bil-

trafik. Området består delvis även av skuggiga, oaktiverade områden och har vissa passager som kan upplevas otrygga under kvällstid.

En viktig fråga i det fortsatta arbetet med stadsutvecklingen i Skanstull är hur man ska hantera dessa två nivåer av stadsmiljö av olika slag - Hur möjligheterna att integrera de olika nivåerna med uppgraderade stråk och hur det går att kombinera med den centrala stadens utvidgning söderut och en attraktiv och trygg koppling mot Söderstaden.

1. INLEDNING

BAKGRUND OCH SYFTE

Stadsbyggnadskontoret har inlett ett arbete med att ta fram ett planprogram för Skanstull. Spacescape har tillfrågats att bistå arbetet med analyser områdets stadsbyggnadsförutsättningar. Denna utredning har syftet att beskriva hur stadslivet och stadsrummen ser ut och fungerar idag samt beskriva dess kvaliteter och brister. Analyserna görs utifrån fyra viktiga aspekter för en attraktiv stadsutveckling: Tillgänglighet, Mötesplatser, Rekreation och Trygghet och innefattar observationer av stadsliv, inventering av stadsrum och GIS-analyser av stadsstruktur.

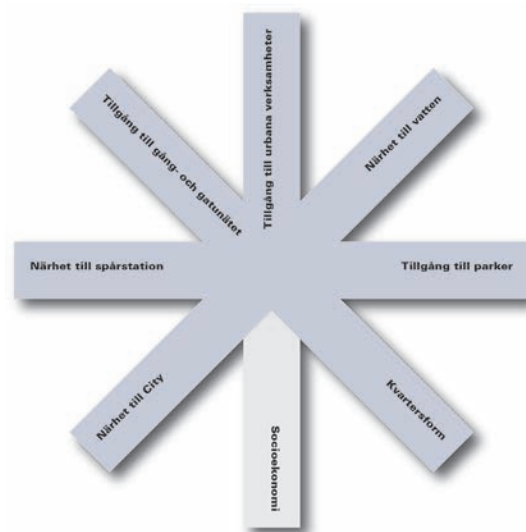
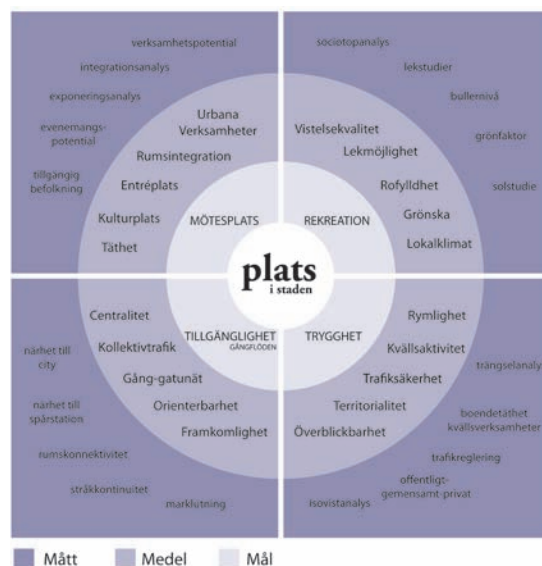
METOD

PLATSANALYSER

Analyser och undersökningar som har genomförts av Skanstull redovisas nedan under fyra temarubriker; Tillgänglighet, Mötesplatser, Rekreation och Trygghet. En grundläggande utgångspunkt för synen på stadslivet är att innefatta "alla", att försöka leva sig in i situationen för funktionshindrade, barn, ungdomar, äldre, kvinnor, män, utlandsfödda, turister, och närboende. Figuren till höger illustrerar modellen för stadslivsanalysen efter förebild framtagen av institutet Project for Public Spaces i New York (2011). I denna studie har modellen anpassats något och analyser har använts som bedömts lämpade för att beskriva platsens förutsättningar.

VÄRDERING AV STADSKVALITET

Spacescape har tidigare tillsammans med ekonomer på Evidens genomfört en omfattande studie av hur stadsbyggande och lägesfaktorer påverkar bostadsrättspriserna i Storstockholm. Resultaten visar att man med åtta variabler kan förutsäga prisvariationen på bostadsrätter med mer än 90 procents säkerhet. Sju av variablerna består av rena stadsbyggnadsfaktorer och den åttonde är en kontrollvariabel som är ett socioekonomiskt index, se figur till höger. Analysområdet analyseras också utifrån dessa faktorer i GIS.

OBSERVATIONER

Gång- och cykelobservationer har genomförts en vardag och en helgdag dels under januari och dels under maj 2013. Tidsintervall avser täcka flera delar av dygnet: 8-9, 12-13, 16-17, 20-21. Observatören står exakt 5 min (i varje tidsintervall) vid varje station och räknar hur många som passerar, i båda riktningar, antalet aggregeras sedan till passerande per timme. Då tidsintervallen är korta ger metoden en översiktlig bild av hur området fungerar under dygnets olika skeden men kan inte ses som en tillförlitlig källa till absoluta flöden.

Vistelseobservationer genomfördes för att täcka in de huvudsakliga vistelseytorna kring södra Skanstull med systematiska platsbesök om 15 min under tre tidsintervall; 9-12, 14-16 och 17-18, under en vardag och en helgdag i maj 2013. Resultatet kan ses som ögonblicksbilder och ge en indikation om olika vistelsekvaliteter och mötesplatser i området.

METOD

SPATIALA ANALYSER I GIS

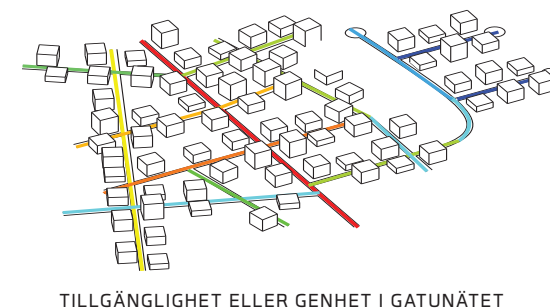
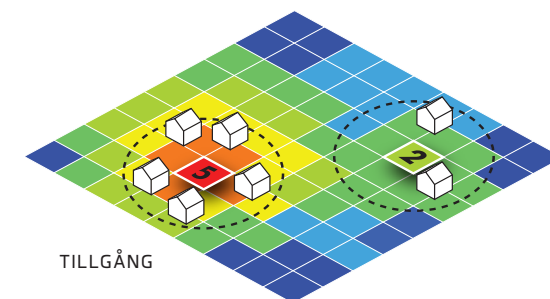
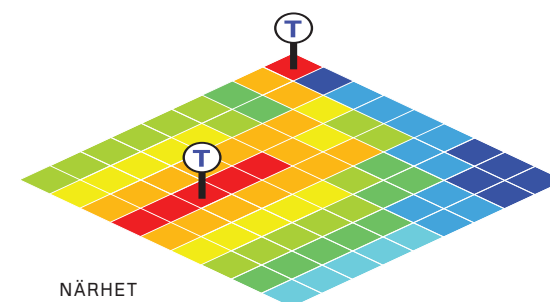
En rad GIS-analyser har genomförts för att illustrera värden eller brister i stadsmiljön, bland annat beskrivs närhet till olika kvaliteter. Det enklaste sättet att mäta närhet i staden är fågelavstånd, vilket är den raka vägen mellan två punkter. Fågelavstånd tar inte hänsyn till barriärer i gatunätet, utan räknar bara på det närmsta avståndet oberoende av det verkliga gatunätet. Ett mer realistiskt sätt att mäta närhet är att räkna på gångavståndet via det tillgängliga gatunätet.

Ytterligare ett mått som används för att mäta närhet i utbyggnadsmodellen är tillgänglighet i gatunätet. Tillgänglighet i gatunätet kan sägas motsvara det upplevda avståndet från ett stadsrum till andra stadsrum, mätt med hjälp av siktlinjer mellan stadsrummen. Måttet är hämtat från forskningsfältet Space syntax och benämns ofta som rumslig integration. Tillgänglighet i gatunätet har visat sig influera gångflöden, var utåtriktade verksamheter lokaliserar sig och hur lätt det är att hitta till ett stadsrum.

Space syntax-analyser kan även kartlägga genheten mellan gator. Genhetsanalysen har liksom integrationsanalysen använts inom forskningen för att undersöka hur stadsformen influerar användningen av

staden. Flera studier har funnit samband mellan genhet och uppmätta cykelflöden, vilket pekar på att genheten är en viktig förklaringsvariabel för att förstå cykelstråkens användningspotential.

Vid sidan av närhetsanalyser används också tillgångsanalyser. Dessa mäter hur stort utbud som nås inom ett visst gångavstånd. Bland annat har studier visat att täthet i form av tillgången till boende och arbetande korrelerar till cirka 90 procent med serviceutbudet, såväl i Stockholm, som i Göteborg och i Örebro. Analysresultat har lagts på ett rutnät av ytor för att täcka all mark. De bakomliggande analyserna har dock utförts med kommunens gatu- och vägnät för att beräkna det faktiska gångavståndet.

2. TILLGÄNGLIGHET

ÖVERGRIPANDE STRÅK

Analysen beskriver de stråk som utgör den genaste vägen i flest fall upp till 3 kilometers avstånd och beskriver därför bra förutsättningar för användbara cykelstråk. Vi ser att Ringvägen och Götgatan utgör gena stråk och viktiga länkar mellan olika delar av Södermalm. Götgatans fortsättning men även Skansbron länkar dessutom Södermalm med Gullmarsplan och Hammarby sjöstad. Det är därför viktigt att stadsrummet möter upp vid brofästet på ett sätt som får passagen över broarna att upplevas som attraktiv och trygg.

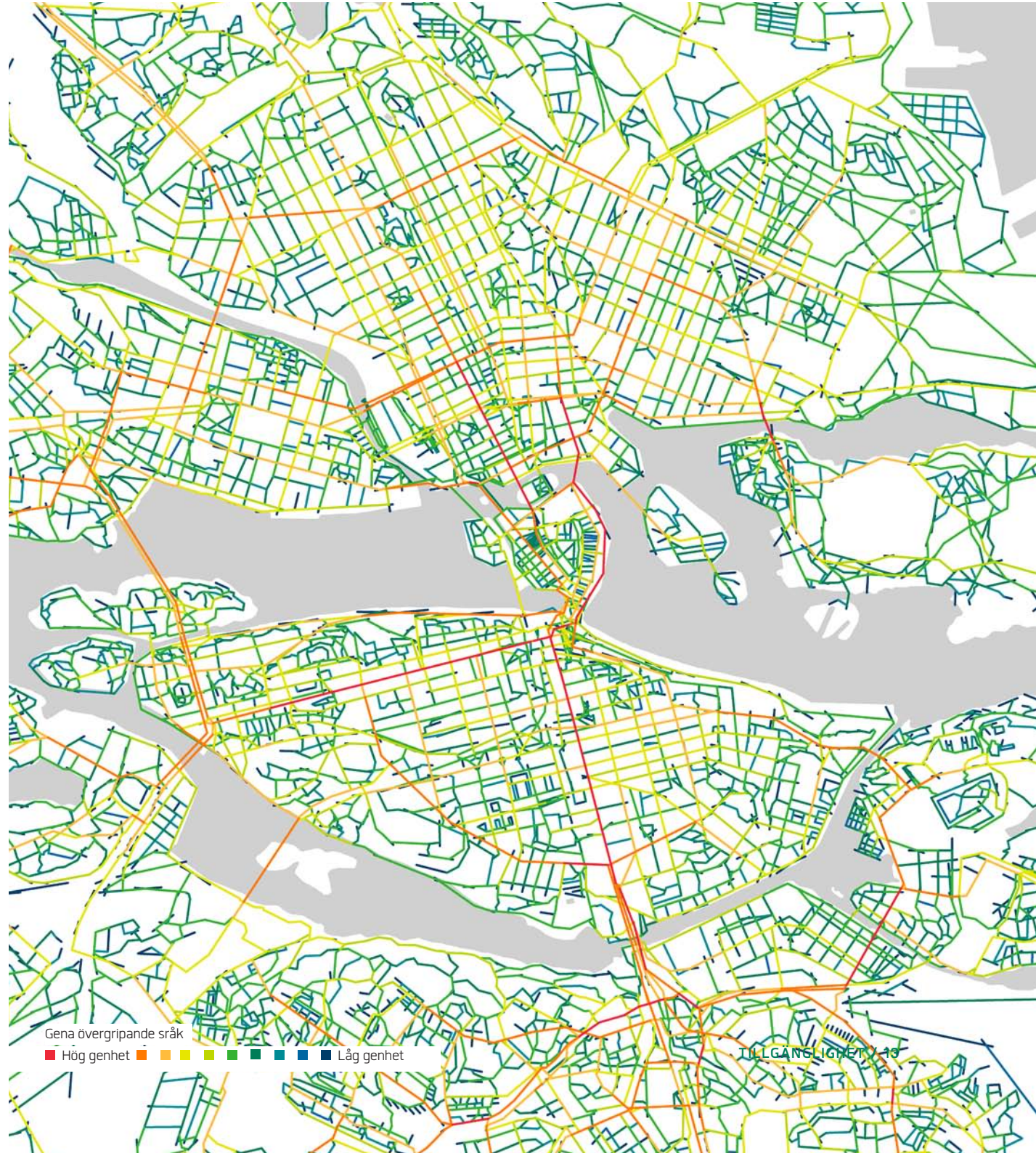
Skanstullsbron utgör en av få, och därmed också en av de genaste, kopplingar från Södermalm mot Gullmarsplan.

ÖVERGRIPANDE (CYKEL)STRÅK

*Götgatan, men även
Skansbron, länkar
Södermalm med Gull-
marsplan*

Övergripande stråk i planområdet

LOKALA STRÅK

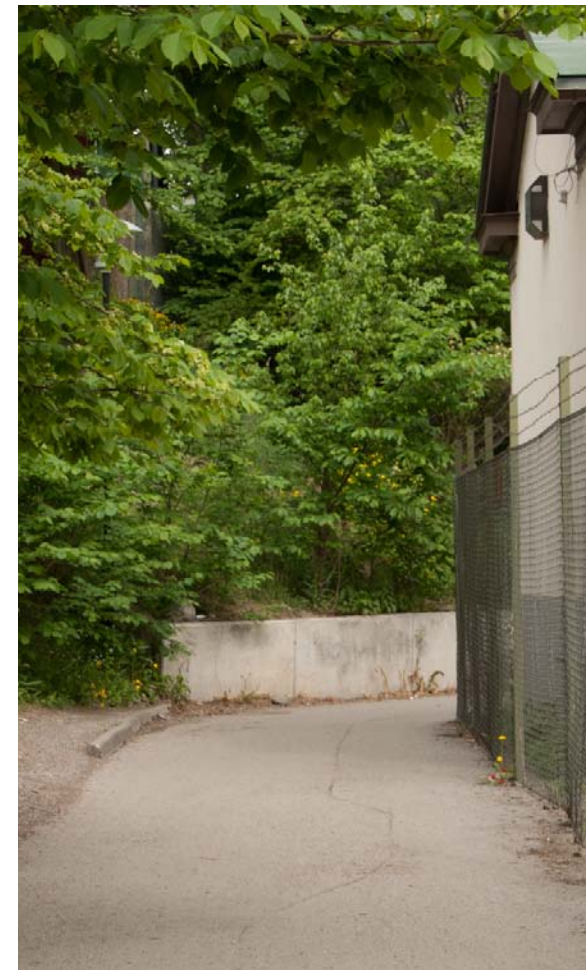
Integrationsanalysen mäter hur väl gång- och gatunätet är sammankopplat. Detta har visat sig ha starka samband med bland annat hur gångtrafikanter använder stadsrummen, vilket i sin tur skapar förutsättningar för verksamheter att överleva. Väl integrerade stadsrum upplevs även som attraktiva vilket kan visas bland annat genom signifikanta samband med bostadsrättspriser (Värdering av stadskvalitet, Spacescape 2011). Avskilda och svårorienterade stråk kan istället upplevas som otrygga.

Södermalms gång- och gatunät är generellt väl sammankopplat och Götgatan, Östgötagatan och Ringvägen utgör starka stråk. Korsningen Götgatan/Ringvägen utgör en central nod i gatunätet. Den södra delen av planområdet ligger

ader och otydliga kopplingar bidrar till att den nedre nivån inom planområdet ligger mer avskilt.

Ringvägen utgör ett väl integrerat stråk med stora flöden och mycket verksamheter i bottenplan.

Kopplingarna i öst-västlig riktning vid kajen är avskilda från södermalms gatustruktur och bitvis svårorienterade.

Lokala stråk i Stockholms innerstad

NÄRHET TILL SPÅRSTATION

Spårbunden trafik är både kapacitetstark och beständig vilket gör det attraktivt att bo nära en spårstation. Skanstulls tunnelbanestation ligger väl synlig i hörnet av Götgatan / Ringvägen, vilka är två starka stråk både lokalt och stadsdelsövergripande. På andra sidan vattnet finns Gullmarsplans tunnelbanestation och tvärbanestation samt Mårtensdals tvärbanestation. På ringvägen går dessutom stombusslinjerna 3 och 4.

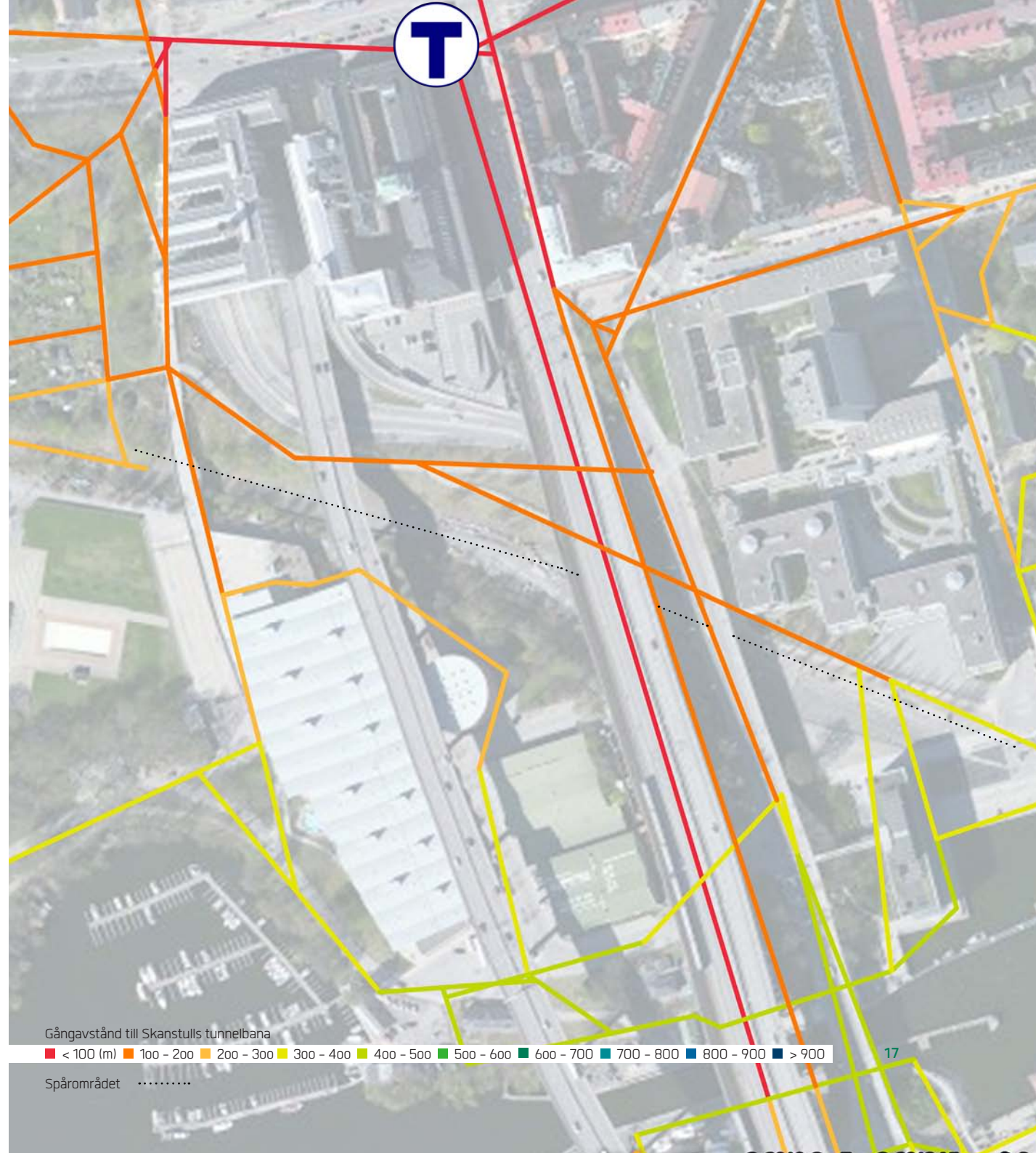
Även om hela planområdet i princip ligger inom 500 meters gångavstånd från Skanstulls tunnelbanestation så är kajen och området under broarna mer fränkopplade.

Skanstulls tunnelbanestation ligger väl synlig med flera nedgångar i korsningen mellan Götgatan och Ringvägen.

NÄRHET TILL SPÅRSTATION

*T-banan väl synlig från
Götgatan, men avkopp-
lad kajen*

FORDONSFLÖDEN

Det är stora fordonflöden i Söderledstunneln och ut på Johanneshovsbron, dessa flöden är avskilda från gång- och cykeltrafik. De största fordonslödena i blandtrafik återfinns längs Ringvägen, Götgatan och ut på Skanstullsbron. Även Skansbron har relativt stora flöden.

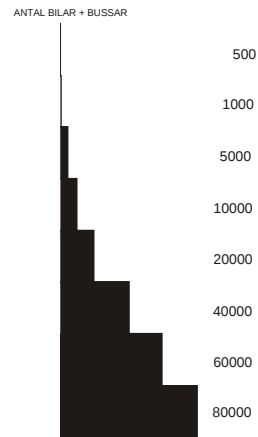
I korsningen Götgatan / Ringvägen finns potentiell risk för konflikt mellan biltrafik och gång- och cykeltrafik då stora flöden av alla trafikslag sammanfaller. Efter nedre tunnelmynningen finns också stora fordonslöden vilket försvårar passage för gång- och cykeltrafikanter

Flödeskartan visar antal bilar och bussar ett vardagsdygn 2004, vilket är den senaste tillgängliga trafikmätningarna ifrån detta område. Då detta var innan trängselskatten infördes är flödena inaktuella och några slutsatser kan egentligen inte dras från materialet. Troligtvis är flödena mindre idag.

Korsningen Ringvägen / Götgatan är mycket belastad av alla trafikslag och utgör därför en potentiell konfliktpunkt.

*Trafikflöden efter inför-
sel av trängseltullar finns
inte tillgängliga*

TRAFIKRUM

I kartan är stadsrummen indelade i avseende på hur anpassade de är för gående och cyklister. Transportrum är stadsrum för motortrafiken som är väl separerade från fotgängare. Mjuktrafikrum är stadsrum där bilar och oskyddade trafikanter samspelar där de sistnämnda kan röra sig längs med och tvärs trafiken. Frirum är stadsrum där gående och cyklister inte behöver oroa sig för att möta motorfordonstrafik.

Transportrummen som idag finns i planområdet är Johanneshovsbron och Söderledstunneln med infart. Detta gör att de inte utgör så stora barriärer som de skulle ha kunnat gjort. I övrigt finns det mycket frirum i planområdet idag.

På Götgatan råder idag trängsel när det är som mest gångtrafik. Då utvecklingen av området ger potentiella öknings av gångflöden både på Götgatan och i andra delar av Skanstull är det viktigt att ge gångtrafikanter tillräckligt med utrymme när nya mjuktrafikrum utformas.

Transportrum, Johanneshovsbron

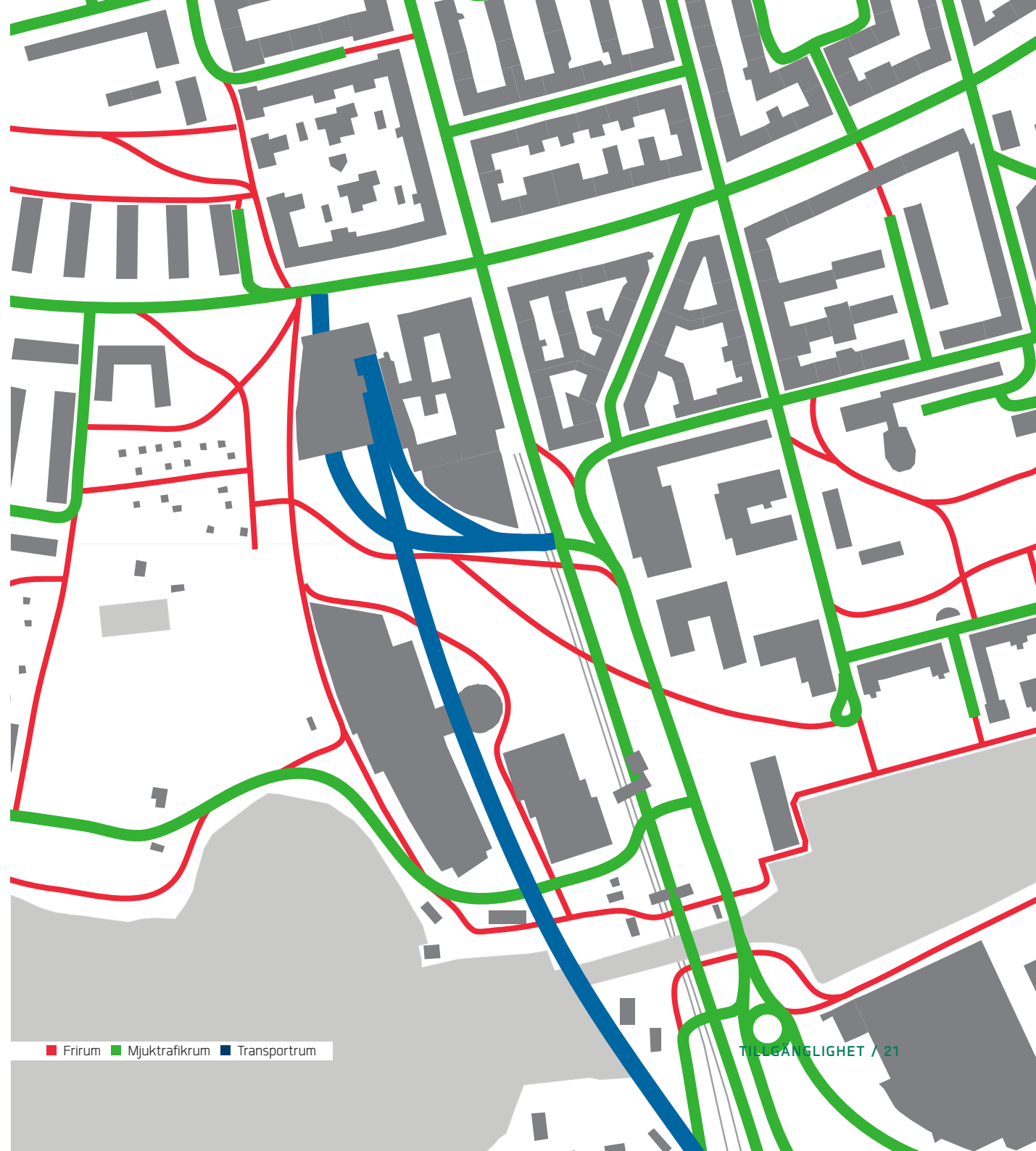
Frirum, GC-väg ner till Eriksdalsbadet

Mjuktrafikrum, Götgatan/Ringvägen

TRAFIKRUM

*Kaj, spår, park fredat från
biltrafik.*

■ Frirum ■ Mjuktrafikrum ■ Transportrum

TILLGÅNGLIGHET / 21

GÅNGFLÖDESOBSERVATIONER

Gångflödesobservationer har genomförts en vardag och en helgdag dels under januari 2012 och dels under maj 2013. Tidsintervall avser täcka flera delar av dygnet: 8-9, 12-13, 16-17, 20-21. Observatören står exakt 5 min (i varje tidsintervall) vid varje station och räknar hur många som passerar, i båda riktningar, antalet aggregeras sedan till passerande per timme. Då tidsintervallen är korta ger metoden en översiktlig bild av hur området fungerar under dygnets olika skeden men kan inte ses som en tillförlitlig källa till absoluta flöden.

Några tydliga slutsatser är att de stora vardagsflödena finns på vad man kan kalla stadsnivån, främst på Götgatan och Ringvägen men också på Skansbron. Utrymmet är bitvis litet i förhållande till de stora flödena. Eriksdalsbadet är en stor målpunkt som genererar flöden dagtid och Trädgården under bron bdrar ill att befolka området kvälstid på helger. Låga flöden på den nedre nivån och vid strandpromenaden gör att området i övrigt kan upplevas som otryggt, framförallt under på kvällar vinterhalvåret.

Under helgen, framförallt under våren, befolkas även strandpromenaden. och den rekreativa nivån lever upp

Stora gångflöden på badhusbron, maj 2013

GÅNGFLÖDESOBSERVATIONER: VINTER

VARDAG 8-9

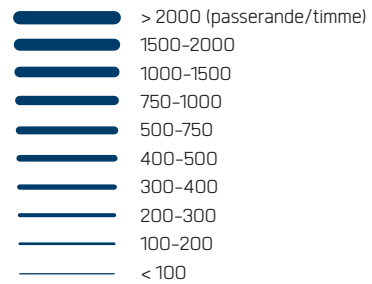
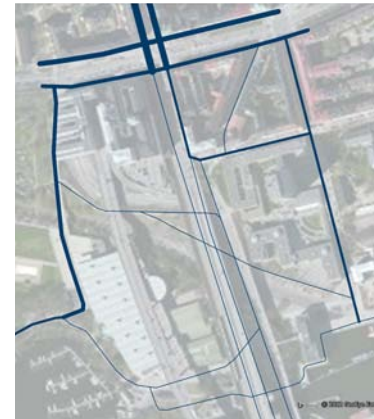
VARDAG 12-13

VARDAG 16-17

VARDAG 20-21

HELG 12-13

HELG 16-17

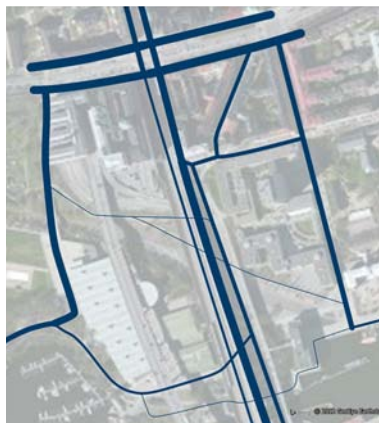

HELG 20-21

GÅNGFLÖDESOBSERVATIONER: VÅR

VARDAĞ 8-9

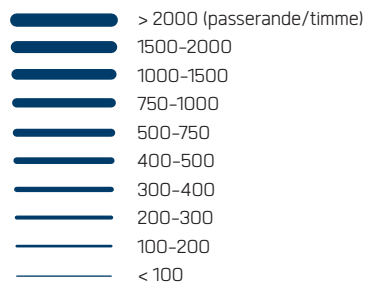
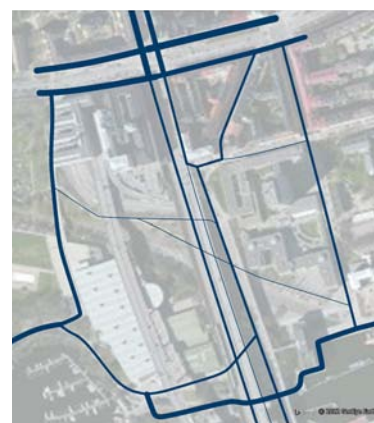
VARDAĞ 12-13

VARDAĞ 16-17

VARDAĞ 20-21

HELG 12-13

HELG 16-17

HELG 20-21

CYKELFLÖDESOBSERVATIONER

Cykelflödesobservationer har genomförts en vardag och en helgdag dels under maj 2013. Tidsintervall avser täcka flera delar av dygnet: 8-9, 12-13, 16-17, 20-21. Observatören står exakt 5 min (i varje tidsintervall) vid varje station och räknar hur många som passerar, i båda riktningar, antalet aggregeras sedan till passerande per timme. Då tidsintervallen är korta ger metoden en översiktlig bild av hur området fungerar under dygnets olika skeden men kan inte ses som en tillförlitlig källa till absoluta flöden.

Observationerna visar stora pendelflöden morgon och eftermiddag på vardagar över Skanstullsbron och Skansbron. Under helgerna är det de mer rekreativa stråken som har stora flöden, framförallt mitt på dagen och under eftermiddagen.

Rekreationscyklister i parkstråket vid Årstaviken

CYKELFLÖDESOBSERVATIONER: VÅR

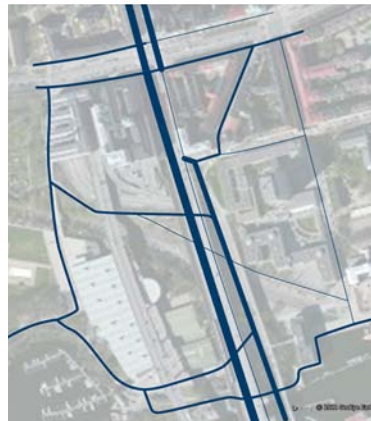
VARDAG 8-9

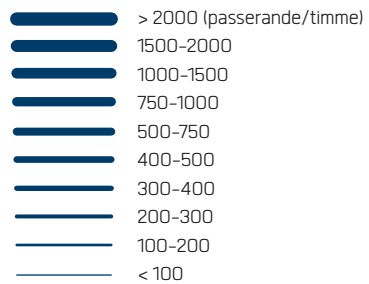
VARDAG 12-13

VARDAG 16-17

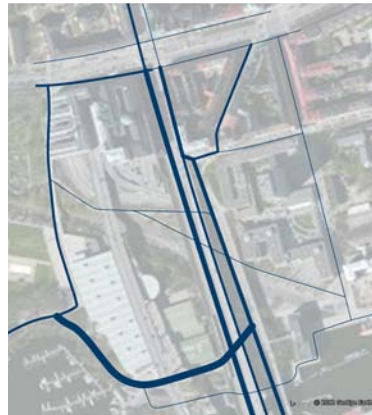
VARDAG 20-21

HELG 12-13

HELG 16-17

HELG 20-21

SAMMANFATTNING: TILLGÄNGLIGHET

Skanstull har en väl förankrad övre nivå men en mer avskild nedre nivå

STYRKOR

- + Skanstull ligger relativt centralt i Stockholm, vilket ger gångavstånd till större delen av Södermalm och bekvämt cykalavstånd till stora delar av innerstaden.
- + Götgatan och Ringvägen utgör viktiga stråk och är väl förankrade i staden både lokalt och stadsdelsövergripande.
- + Skanstullsbron, Skansbron och Götgatan är gena länkar söderut och utgör viktiga cykelstråk.
- + Skanstulls tunnelbanestation ligger bra till och inom 500 meters gångavstånd i hela planområdet vilket ger god regional tillgänglighet.
- + Intensivt stadsliv stora delar av dygnet i hörnet Götgatan / Ringvägen.
- + De utpräglade transportrum som finns utgör inga stora barriärer då de till stora delar ligger på Johanneshovsbron och i Söderledstunneln.
- + Nedre nivån med rekreativ stråk längs vattnet har höga gångflöden under helger och är också till stor del fredade från biltrafik.

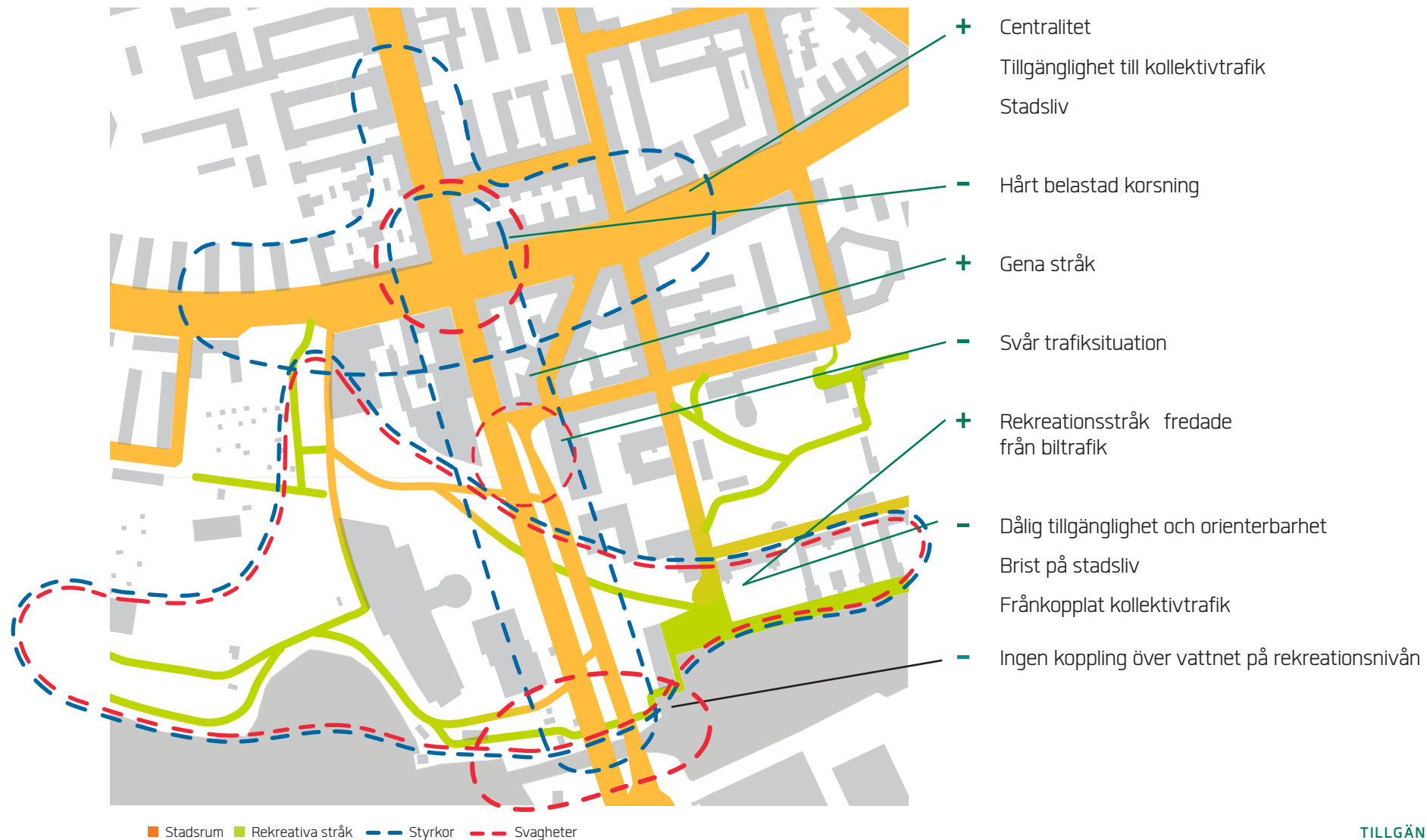
SVAGHETER

- Kajen och området under broarna är avskilda och krångliga att ta sig till och från, bland annat på grund av nivåskillnader och brist på öst-västliga kopplingar.
- Detta gör också att dessa områden blir avkopplade från kollektivtrafiken.
- I stora delar av dessa områden är det också brist på vardagsgångflöden och stadsliv.
- På Götgatan är utrymmet för gångtrafikanter litet i förhållande till de stora flödena.
- Potentiell konfliktpunkt mellan olika trafikslag i hörnet Götgatan / Ringvägen då stora flöden av gång-, cykel-, och fordonstrafikanter sammanfaller.
- Stora fordonsflöden finns efter nedre tunnelmynningen vilket försämrar passage för gång- och cykeltrafikanter

MÖJLIGHETER

- > Förbättra de öst-västliga kopplingarna under broarna.
- > Koppla kajen och området under broarna tydligare till Ringvägen och tunnelbanestationen.
- > Öka utrymmet för gångtrafikanter där det idag finns och där det kan förväntas stora flöden.
- > Ta vara på att den lägre nivån mot vattnet används för fler rekreation medan den övre nivån mot Södermalm har mer vardagsstadsliv

SYNTESKARTA: TILLGÄNGLIGHET

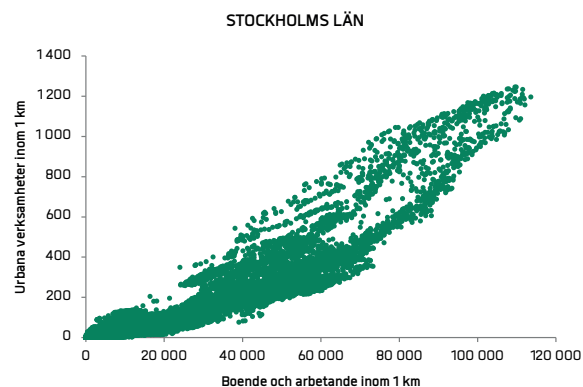

3. MÖTESPLATSER

BEFOLKNINGSTÄTHET OCH URBANT UTBUD

Tillgången till urbana verksamheter kan enligt en tidigare studie förklaras till mer än 90 procent av tätheten av boende och arbetande, se diagram nedan (Värdering av stadskvalitet, Spacescape 2011). Studien visade också att tillgången till urbana verksamheter som restauranger, butiker för sällanköp och kulturverksamheter har stor effekt på bostadsrättspriser.

Sambandet mellan täthet och tillgången till urbana verksamheter är nästan linjärt efter att en viss täthet har nåtts. Är tätheten låg (mindre än ca 20 000 personer inom 1 km) ger dock befolkningsunderlaget inte lika stort utslag i ett förbättrat utbud.

Täthet i form av boende och arbetande inom 1 km gångavstånd har ett tydligt samband med antal urbana verksamheter inom 1 km gångavstånd.

Kartorna på nästa sida visar befolkningstätheten respektive tillgången av urbana verksamheter inom 1 kilometers gångavstånd. Vi kan notera från kartorna att stora områden söder om innerstaden, bl a Årsta, Hammarbyhöjden och Björkhagen, har så pass låg täthet att det linjära sambandet mellan täthet och utbud inte är gällande (Det bör nämnas att i analysen av tillgången till urbana verksamheter är underlaget i Hammarby sjöstad inte är komplett, här är utbudet idag troligtvis större än vad kartan visar. Underlaget är ej uppdaterat efter den utveckling som skett här de senaste åren).

De urbana verksamheterna på Södermalm är framförallt koncentrerade till Götgatan, Folkungagatan och Hornsgatan, men även till området som i norr avgränsas av Folkungagatan och i öster av Götgatan, det så kallade SoFo. Det är relativt tätt i framförallt norra Skanstull men då det ligger i kanten av Södermalm är det naturligt att man inte når lika stort antal boende och arbetande inom 1 kilometer som vid exempelvis Medborgarplatsen. Den relativt sparsamma bebyggelsen söder om Ringvägen ger också sämre

förutsättningar för ett bra utbud.

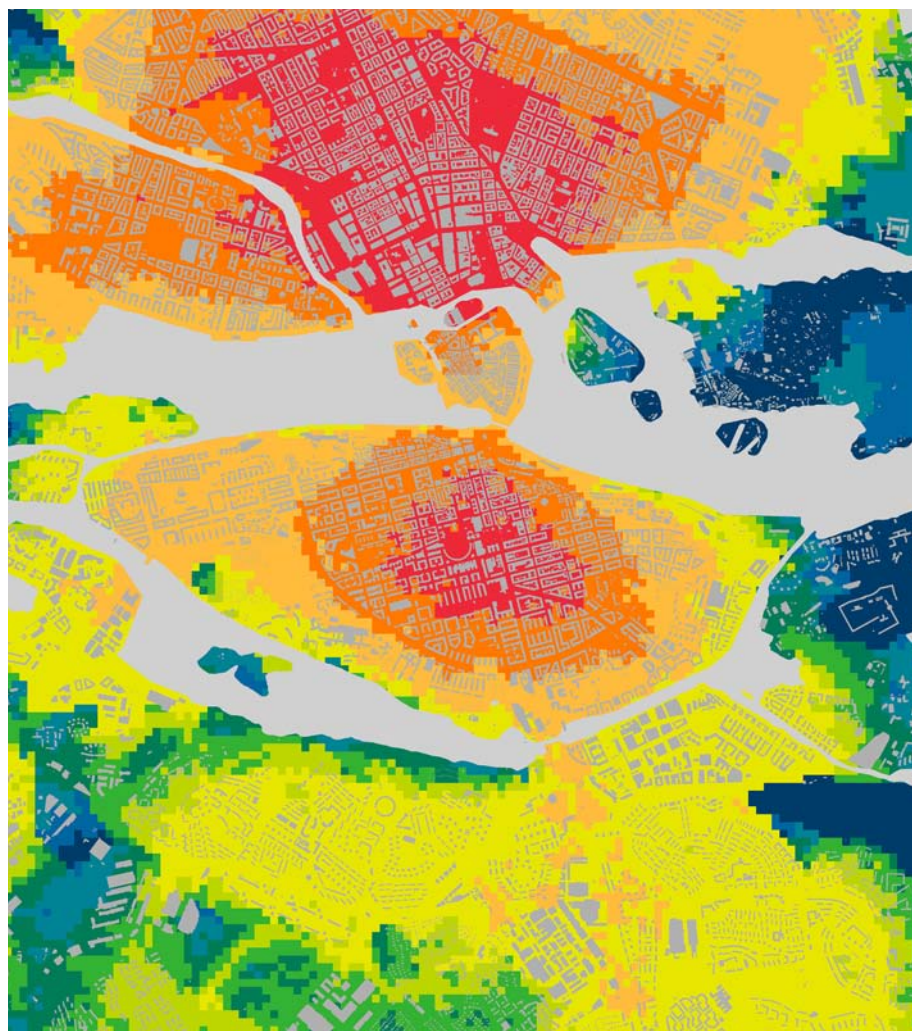
Det finns därför utrymme att utöka förutsättningarna för det urbana utbudet, exempelvis skulle en fasad med lokaler i bottenvåningen mot Skanstullsbron i kombination med ökat befolkningsunderlag troligtvis bidra till att förlänga det urbana stråk som Götgatan utgör.

Hög täthet leder till ett stort utbud av urbana verksamheter. Här ses Ringvägen.

BEFOLKNINGSTÄTHET

Befolkningsäthet

Antal boende och arbetande inom 1 km gångavstånd

■ > 60 (tusen) ■ 40 - 60 ■ 20 - 40 ■ 10 - 20
■ 8 - 10 ■ 6 - 8 ■ 4 - 6 ■ 2 - 4 ■ 1 - 2 ■ < 1

Urbana verksamheter

Antal verksamheter inom sällanköpshandel, restaurang och kultur inom 1 km gångavstånd

■ > 300 (st) ■ 200 - 300 ■ 100 - 200 ■ 60 - 100
■ 40 - 60 ■ 20 - 40 ■ 10 - 20 ■ 6 - 10 ■ 6 - 2 ■ < 2
○ Restaurang, handel eller kultur

BOENDE- OCH ARBETANDE TÄTHET

Vid uppdelade täthetsanalyser ser vi att det finns en relativt hög täthet både när det gäller boende och arbetande befolkning. Det finns något större boende befolkning än arbetande men båda avtar söderut.

En blandad stad är viktigt för ett levande stadsliv under större delar av dygnet och för ett varierat utbud av verksamheter med olika öppettider.

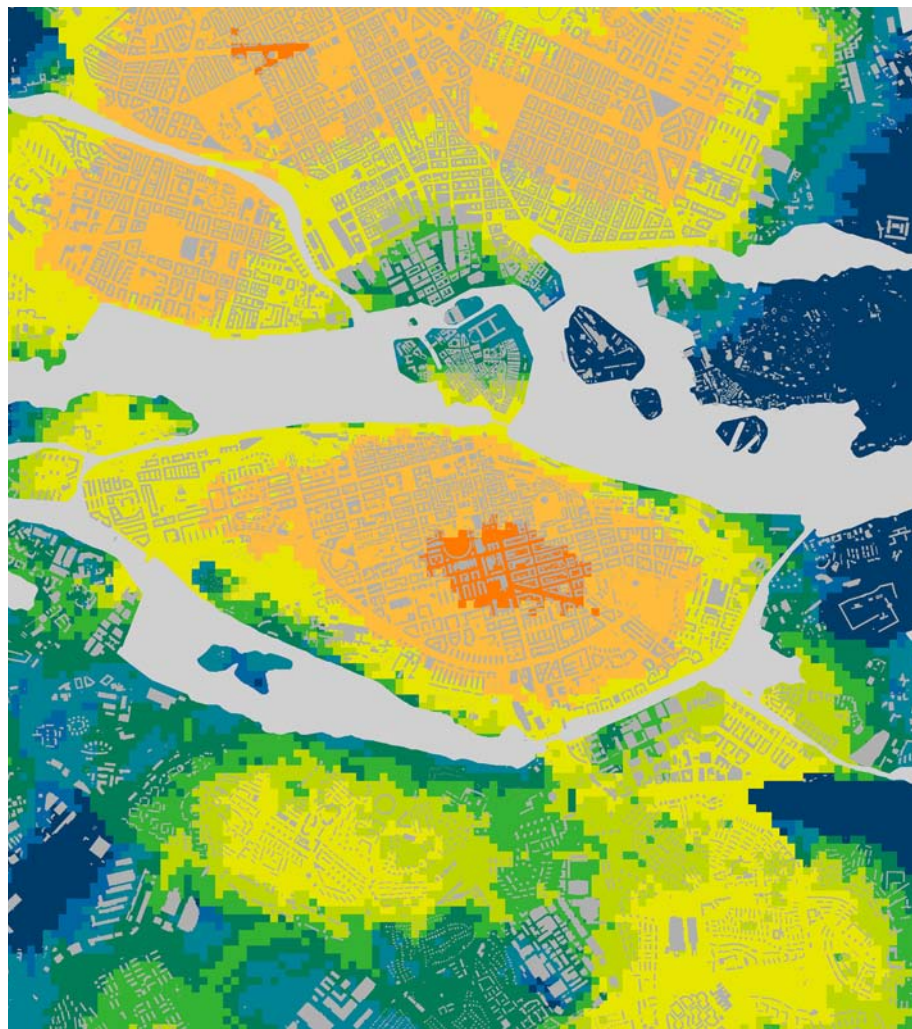
Vid Skanstull finns blandstad både med relativt stor boende och arbetande befolkning.

Det finns både mycket boende och arbetande kring Skanstull, men tätheten minskar söderut i området.

BEFOLKNINGSTÄTHET

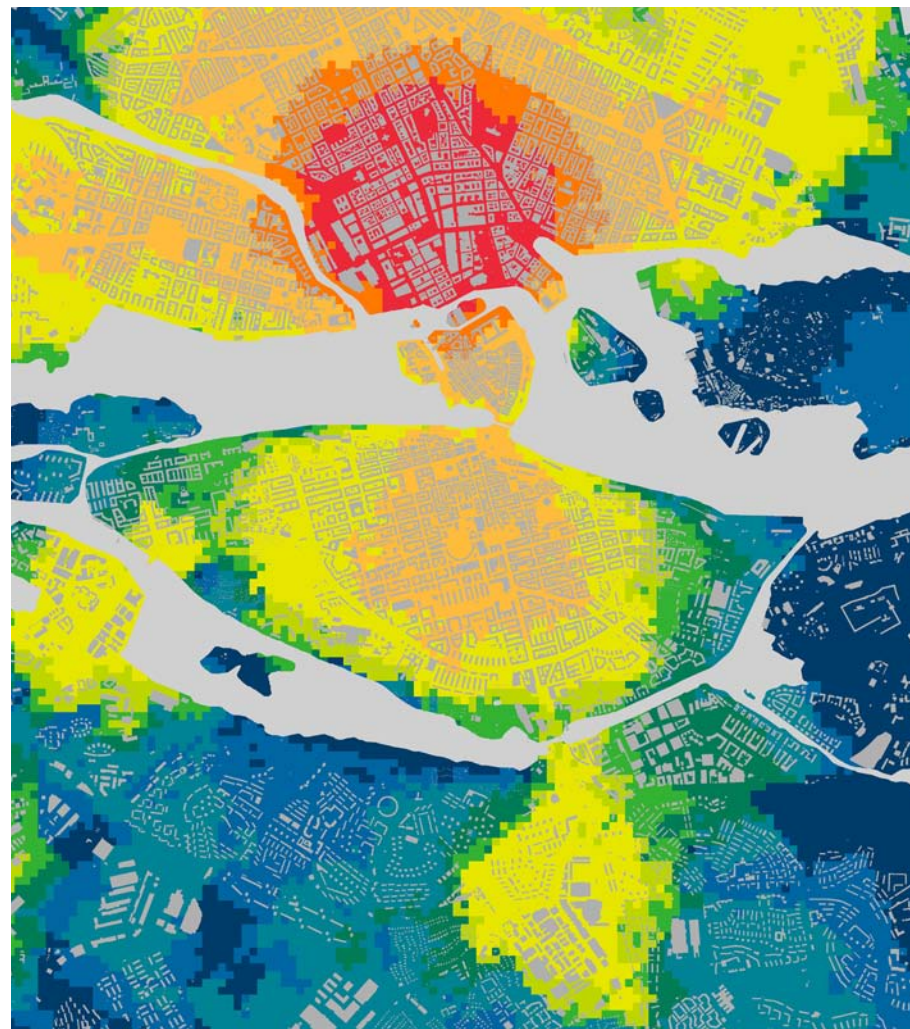
Boendetäthet

Antal boende inom 1 km gångavstånd

■ > 60 (tusen) ■ 40 - 60 ■ 20 - 40 ■ 10 - 20 ■ 8 - 10 ■ 6 - 8 ■ 4 - 6 ■ 2 - 4 ■ 1 - 2 ■ < 1

Arbetandetäthet

Antal arbetande inom 1 km gångavstånd

■ > 60 (tusen) ■ 40 - 60 ■ 20 - 40 ■ 10 - 20 ■ 8 - 10 ■ 6 - 8 ■ 4 - 6 ■ 2 - 4 ■ 1 - 2 ■ < 1

FUNKTIONSBLANDNING

Funktionsblandning kan också göras tydligt genom att titta på andelen lokalyta i fastigheter. Vid Skanstull finns kvarter med mycket bostadsyta men vi ser också att många fastigheter är relativt lika fördelade. I Södra Skanstull i anslutning till planområdet finns dock flera utpräglade verksamhetsfastigheter som Clarion hotell, Eriksdalsbadet och Folksams och White Architects kontorshus.

Södra delen av Skanstull domineras av stora fastigheter med enskilda verksamheter, bland annat Folksams kontorshus.

FUNKTIONSBLANDNING

*Stor funktionsblandning
kring Ringen men över-
vägande verksamhets-
ytor i planområdet*

ENTRÉER

En inventering av bottenvåningar i området visar att det finns mycket utåtriktade verksamheter såsom kaféer, restauranger och butiker kring korsningen Götgatan / Ringvägen men att det råder stor brist på entréer i allmänhet och utåtriktade verksamheter i synnerhet i planområdet. Det finns däremot flera stora målpunkter såsom Badmintonstadion, Eriksdalsbadet och 'Trädgården' under bron. De två sistnämnda lever upp ytterligare under sommarhalvåret då de även har stora ytor utomhus.

Dessa verksamheter lockar mycket människor till området men drar dock ner entrétätheten tillsammans med Clarion hotell och Folksams kontorhus.

De fasader som finns i Södra delen av Skanstull har få eller inga entréer.

Stadsrummen i kvartersstaden kring Ringvägen och norrut präglas av både fler och mer utåtriktade fasader och tätt mellan entréer.

ENTRÉER

*Mycket begränsat med
utåtriktade entréer i om-
rådet.*

● Utåtriktad verksamhet ● Stora målpunkter ● Bostäder eller kontor

MÖTESPLATSEN 29

SAMMANFATTNING: MÖTESPLATSER

Norra Skanstulls funktionsblandning och utbud skapar naturliga mötesplatser

STYRKOR

- + Det finns en relativt stor befolkningstäthet i området i stort vilket ger ett bra underlag för ett urbant utbud.
- + Skanstull i stort är funktionsblandat med både bostäder och olika typer av verksamheter vilket ger ett varierat stadsliv under större delen av dygnet.
- + Vid Götgatan och Ringvägen och norrut finns hög entrétäthet och stort utbud av urbana verksamheter.
- + Stora målpunkter som Eriksdalsbadet, Badmintonstadion och Trädgården under bron lockar människor till den annars något avskilda nedre nivån.

SVAGHETER

- Tätheten i den södra delen av området har en relativt låg täthet.
Stora idrottsverksamheter och kontorskomplex samt brist på bostäder i södra Skanstull innebär slutna fasader utan lokaler i bottenplan samt att området blir ödsligt efter kontorstid.
- På grund av brist på täthet, funktionsblandning och entréer råder det i södra Skanstull också lokalt brist på utbud av urbana verksamheter.
- Det finns få planerade, offentliga naturliga mötesplatser i södra Skanstull.

MÖJLIGHETER

- > Nya bostadskvarter i södra Skanstull skulle bidra med större täthet, funktionsblandning och entrétäthet i södra Skanstull.
- > Byggnader i anslutning mot broarna skulle ge tydligare stadsrum och bidra till en utvidgning av innerstadens kontinuerlig stadsmiljö samt koppla ihop Södermalm med Söderstaden.

SYNTESKARTA: MÖTESPLATSER

4. REKREATION

NÄRHET TILL VATTEN

Närhet till vatten upplevs som attraktivt vilket bland annat visats av betalningsviljan för bostadsrättspriser i Stockholm (Värdering av stadskvalitet, Spacescape 2011).

Södra Skanstull har förstås ett mycket fördelaktigt läge som gör det attraktivt för bostäder. Tillgängligheten till vattnet är bitvis bra med strandpromenader och bryggor som gör det lätt att njuta av det vattennära läget men bitvis är strandremsan avstängd. I anslutning till planområdet utgör slussområdet avpärat område på båda sidor om vattnet.

Det finns flera kajer och bryggor längs strandkanten som gör vattnet tillgängligt att vistas vid.

NÄRHET TILL VATTEN

Vattennära läge men avspärningar gör vattnet otillgängligt i planområdet

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDE

Skanstull ligger nära flera stora parker såsom Eriksdalslunden, Blecktornsparken och Vitabergsparken vilket gör att tillgången till parkyta är stor framförallt vid Götgatan och Ringvägen men något mindre i de mer otillgängliga områdena närmare kajen och under broarna. Tillgång till park har visat sig påverka betalningsviljan på bostadsrätter och utgör därmed ett ekonomiskt värde för den tillkommande bebyggelsen (Värdering av stadskvalitet, Spacescape 2011).

Årstaskogen utgör dessutom ett stort grönområde med mer naturkaraktär söder om bron.

Stockholms parkprogram anger riktlinjer för hur stora olika typer av parker i stadsmiljöer bör vara:

Kvartersparker: 0,5-5ha inom 200m

Stadsdelsparker: 5-50ha inom 500m

Stadsparker: >50ha inom 1000m

Det finns stora grönytor kring Skanstull, bland annat Eriksdalslunden.

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDE

Flera stora parker skapar god tillgång. Söder om bron finns Årstaskogen.

GRÖNYTA PER PERSON

Även om parktillgången är god så är även tätheten i norra delen av området stor, vilket resulterar i en liten grönyta per person. I delar av området är grönytan per person under 10 kvm, vilket enligt Stockholms parkprogram kan ses som ett absolut minimum, och norr om Ringvägen är den under 5 kvm. Detta leder till ett högt tryck och slitage på grönområdena. Större delen av planområdet har dock över 10 kvm grönyta per person vilket kan anses godtagbart.

Detta betyder dock att en förtätning i södra Skanstull kan leda till brist på grönyta varför parkinvesteringar kan komma att krävas för en kvalitativ boendemiljö.

Grönområdena längs Årstaviken är välbesökta under våren och sommaren.

GRÖNYTA PER PERSON

*Under 10 kvm/person-
leder till högt tryck och
slitage enligt Stockholms
parkprogram.*

VISTELSEVÄRDEN

Stockholms stads sociotopkarta visar att det trots gles bebyggelse råder brist på värdefulla friytor i princip hela programområdet. Däremot finns det i den nära omgivningen stora rekreativvärden och stor variation.

Exempel på vistelsevärden som finns i närheten är bollspel, blomprakt, grön oas, naturlek, vild natur, picknick, ro, utsikt samt gångstråk av stor betydelse för möjligheten att använda och uppleva stadens friytor och grönstruktur.

Det finns varierade sociotopvärden i det omgivande området kring Skanstull.

VISTELSEVÄRDEN

*Stora rekreativsvärden
och variation finns i om-
givningen*

□ Plats med regionalt värde. Plats som har ett eller flera värden av regional karaktär. Ett regionalt värde innebär en kvalitet som ofta är attraktiv för kommuninvånarna i stort, till skillnad från det lokala värdet som närmast rör stadsdelen.

.... Gångstråk av stor betydelse för möjligheten att använda och uppleva stadens friytor och grönska. Skall betraktas som stadens stomnät för gångtrafik och promenader.

VÄRDEFULLA FRIYTOR

■ Friytor med sociala och kulturella värden

Friytor större än 0,5 hektar som upplevs som särskilt värdefulla för utövande och frididiv. Värdena har bedömts utifrån omfattande observationer och flera enkät- och intervjuundersökningar. Ytorna motsvarar i princip den offentliga grönskastrukturen.

■ Värdefulla friytor i andra stadsdelområden och kommuner

■ Vattenområde

Dessa friytor har generellt mycket stora sociala och kulturella värden i Stockholm.

GLÄS BEBYGGELSE

■ >75% av området är värdefulla friytor

■ 50 - 75% av området är värdefulla friytor

Den gläsa bebyggelsen utgör många gånger en viktig del av Stockholms gröna karaktär, och bidrar ofta till grönskastrukturens sociala och kulturella värden med lokala gröna oaser, lekplatser och möjligheter att sitta i solen.

TÄT BEBYGGELSE

■ 25 - 50% av området är värdefulla friytor

■ < 25% av området är värdefulla friytor

Den täta bebyggelsen kan utgöra bra utemiljöer om de är bra planerade, men här ingår också industri- och parkeringsområden. Brist på sociala och kulturella värden kompletteras med offentliga grönytor.

Ba Bad - bada och simma

Bl Blomprakt - rik blomning, trädgårdsodling, kolonimråden, botaniska trädgårdar

Bo Bollspel - lek med boll på större plana ytor, lagfotboll, rugby, brennball, cricket

E Evenemang - plats för teater- musik- och motionsevenemang eller festivaler

F Folkliv - ofta många människor och myllrande folkiv

G Grön oas - rum med grönskande golv och väggar, årstidsväxlingar

Lp Lekplats - barns redskaplek, gräva, hoppe, klättra, springa på gräs eller grus

L Naturlek - barns möjlighet till naturlek, att klättra i träd, på berg, krypa i buskage

P Picknick - samvaro i mindre sällskap, oftast i samband med solbad, även utflykter

R Ro - möjligheten till avkoppling, avskildhet och tystnad, att vara i fred

S Skogskänsla - upplevelsen av stor tyst skog, plocka bär, stor rymlighet

U Utvald - överblick över landskapet samt känslan av stor rymd

N Vild natur - upplevelsen av naturens orörda skönhet, vildhet och artrikedom

BULLER

Bullerspridningen är hög i planområdet på grund av relativt höga trafikflöden men också höga broar och brist på skyddande bebyggelse. Med bebyggelse i gatuliv mot Skanstullsbron och Skansbron skulle närliggande potentiella rekreationsytor bli mindre bullerstörda. Under broarna är läget dock något bättre än vad som visas i analyskartan.

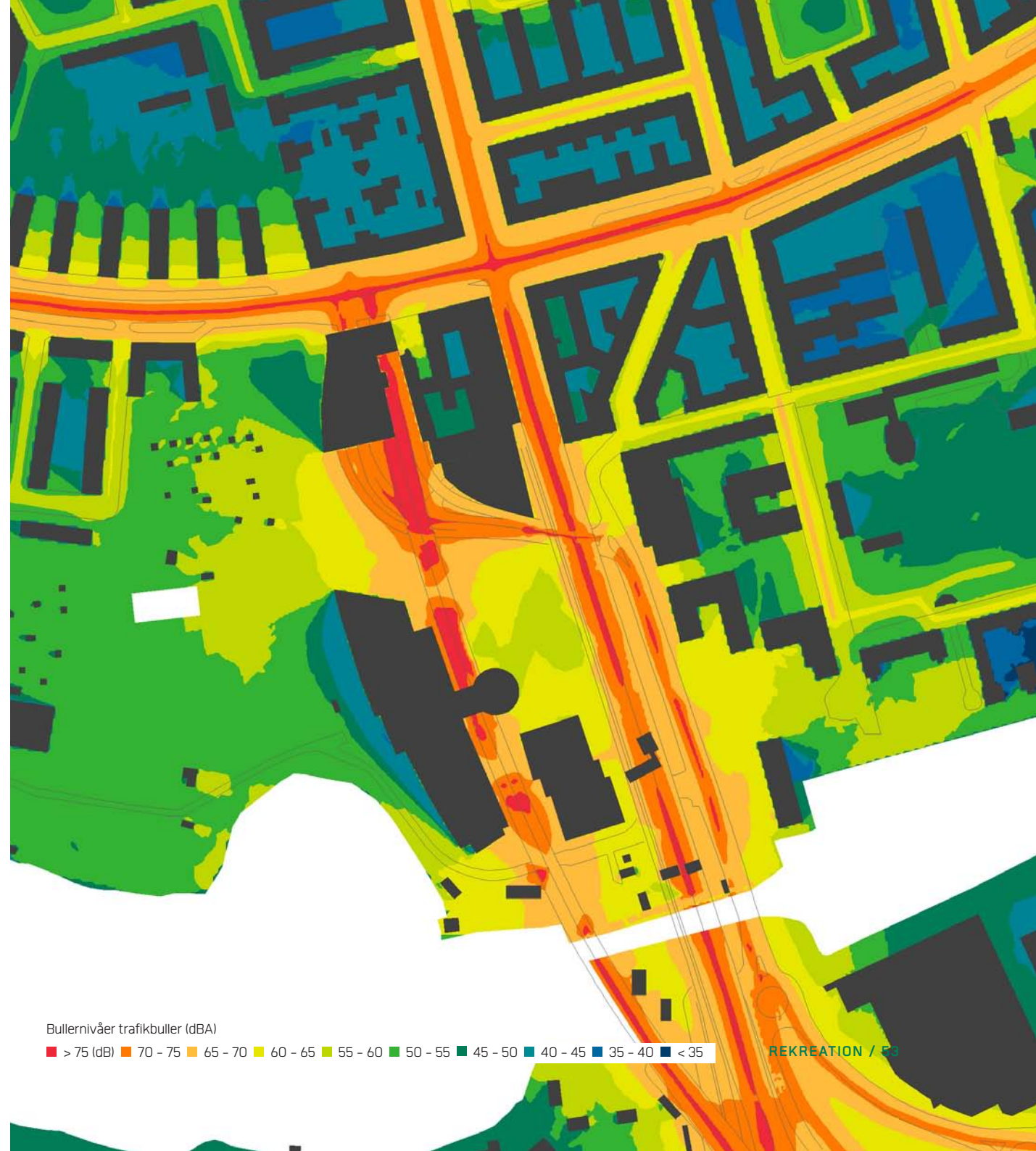
Trafiken på Skanstullsbron och Johanneshovsbron alstrar buller, under broarna är dock bullernivåerna något lägre.

BULLER

Bullernivåerna är relativt höga i området. Under broarna är det dock något bättre.

Trafikbuller. Källa: Miljöförvaltningen

VISTELSEOBSERVATIONER

Vistelseobservationer genomfördes för att täcka in de huvudsakliga vistelseytorna kring södra Skanstull med systematiska platsbesök om 15 min under tre tidsintervall; 9-12, 14-16 och 17-18, under en vardag och en helgdag i maj 2013. Resultatet kan ses som ögonblicksbilder och ge en indikation om olika vistelsekvaliteter och mötesplatser i området.

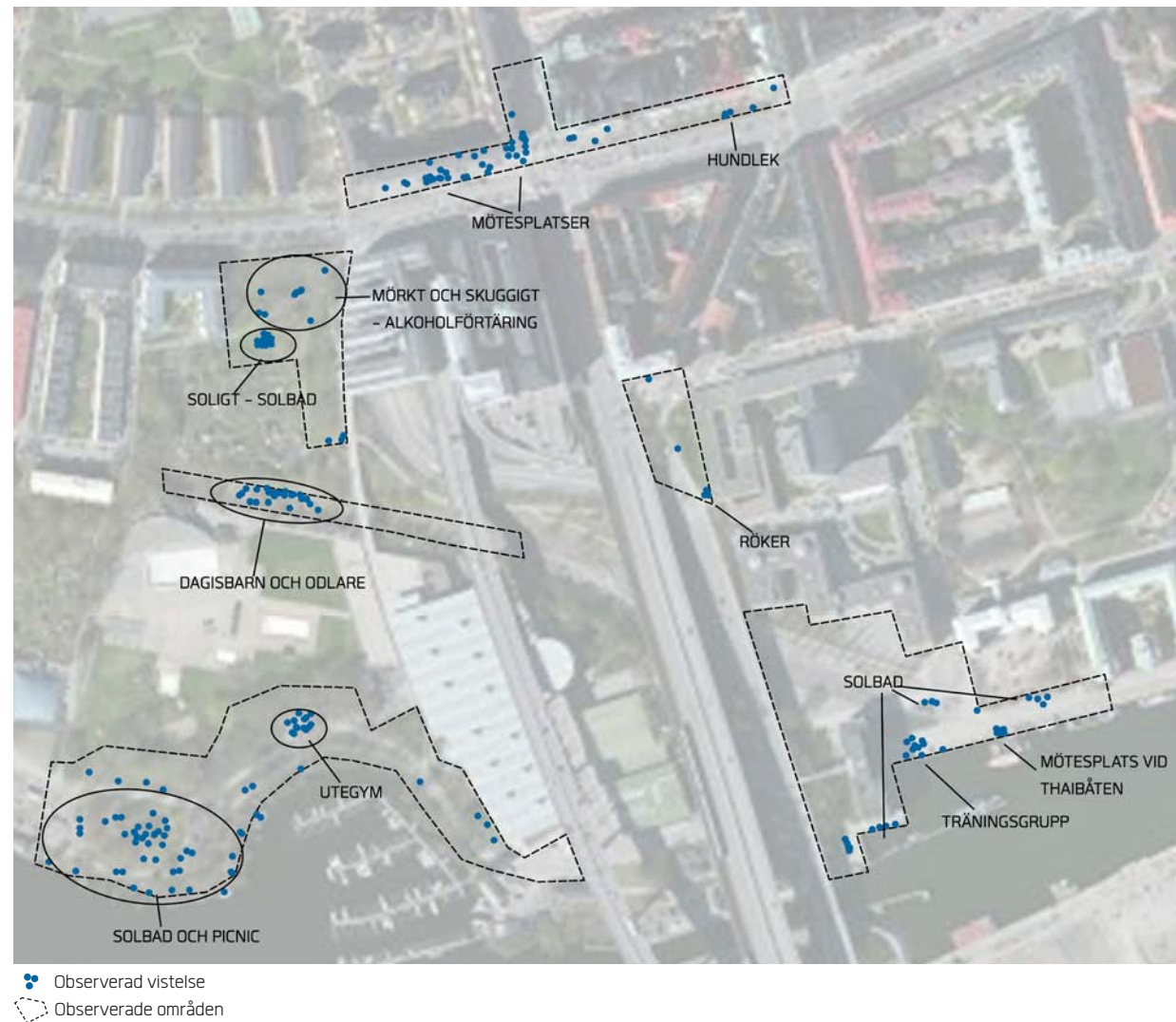
Kartan visar vistelser under torsdagen den 23 maj 2013 och anteckningar av särskilt intressanta iakttagelser.

Naturliga mötesplatser finns vid korsningen Götgatan / Ringvägen medan rekreation och träning sker nere vid vattnet. Trädgården på spåret har visat sig bli en populär besöksplats bland annat för dagisklasser.

Trädgården på spåret har blivit en populär destination för dagisklasser.

Naturliga mötesplatser finns vid Ringen. I övrigt finns mycket varierad rekreation i området.

SAMMANFATTNING: REKREATION

God parktillgång och stora vistelsevärden i södra Skanstull men fortfarande utrymme för potential

STYRKOR

- + Vattennära läge med strandpromenader, kajer och bryggor som gör vattnet tillgängligt.
- + God tillgång till park samt godtagbar mängd grönyta per person i stora delar av området.
- + Stora och varierade vistelsevärden i Eriksdalslunden och i närliggande Blecktornsparken.
- + Eriksdalslunden söder om utebadet och träkajen nedanför Whitehuset är exempel på populära platser för solbad.
- + Nedre nivå mot strandkanten används mycket för rekreation som picknick och promenader, framförallt Eriksdalslunden.
- + Trädgården på spåret har blivit ett populärt mål för bland annat dagisklasser.

SVAGHETER

- Vattnet är inte tillgängligt överallt, i planområdet är slussområdet avspärrat.
 - Brist på grönyta per person i norra delen av området och risk för brist även i södra delen vid förtätning.
 - Brist på värdefulla friytor i planområdet
- Flera platser med bra solläge har brist
- på vistelsevärden. Kajen har bitvis brist på sittmöjligheter och uteserveringar. Eriksdalsbadets västra fasad har ingen utåtriktad verksamhet.
- Området är relativt bullerstört på grund
- av brist på skyddande bebyggelse.

MÖJLIGHETER

- > Öppna avspärningar vid Eriksdalsbadet, båtklubbar mm för att göra kontakten med vattnet kontinuerlig.
- > Möjliggör för större vistelsemöjligheter i sollägen, som kajen i slutet av Östgötagatan och Eriksdalsbadets fasad.
- > Ny bebyggelse kring Skansbron och Skanstullsbron skulle begränsa bullerstörningarna på intilliggande platser.
- > Ta vara på att den lägre nivån mot vattnet används för rekreation medan den övre nivån mot Södermalm har mer vardagsstadsliv

SYNTESKARTA: REKREATION

■ Stadsrum ■ Offentliga rekreativa stråk och platser — Styrkor - - Svagheter

- + God parktillgång och godtagbar grönyta per person
- + Trädgården på spåret har blivit ett besöksmål
- + Vattenkontakt
Höga vistelsekvaliteter och många sociotopvärden
Populärt rekreativt mål
- Avspärrad strandkant
- + Vattenkontakt
- Stadsrum med bristfällig konstituering
Buller på broarna
Skugga under broarna
Brist på vistelsekvaliteter och sociotopvärden

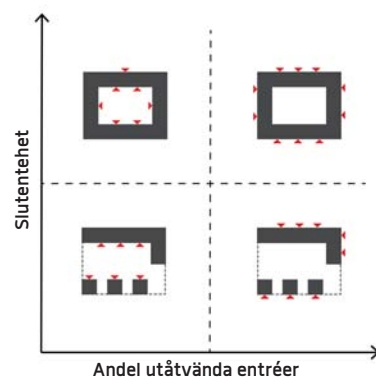

5. TRYGGHET

KVARTERSFORM

Slutna kvarter med utåtvända entréer har visats ge attraktivare boendemiljöer. Den typen av bebyggelse skapar också väl avgränsade stadsrum med bra överblickbarhet och naturlig övervakning från fönster och entréer vilket gör att sådana miljöer upplevs som trygga.

Slutenhet och andel utåtvända entréer har i analysen kombinerats till ett index som kan variera mellan 0 och 100. Genomsnittsvärdet för alla studerade basområden är 53 och varierar i området från Södermalms kvartersstad norr om Ringvägen till de stora solitära byggnaderna med få antréer söder om Ringvägen som Clarion hotell, Folksam-kvarteren och Eriksdalsbadet.

Gigren illustrerar hur indexet är en kombination av kvarterets grad av slutenhet samt andel utåtvända entréer.

TRYGGHET / 60

Södermalms kvartersstad har ett lättöverskådligt gatunät, stadsrum med tydlig tillhörighet och många entréer mot gatan.

KVARTERSFORM

*Stenstadens slutna ut-
åtvända kvarter skapar
stadskvalitet. Clarion- och
Folksamkvarteren har få
entréer och begränsad
kvartersform.*

TERRITORIALITET

En stadsmiljö där man tydligt ser vad som är privat och offentligt är tryggare att ta i besittning. Diffusa territorier undviks oftare på grund av osäkerhet om rättigheter att vistas. Traditionell kvartersstad med offentliga gator och kvartersgemensamma gårdar löser ofta problemet.

Det finns idag inga diffusa områden i planområdet, däremot är stora utomhusområden privata och otillgängliga för allmänheten eller kommersiella och därför otillgängliga för de som inte betalar.

Områdena i planområdet har till stor del tydlig tillhörighet. Vissa områden längs vattnet är dock otillgängliga för allmänheten.

TERRITORIALITET

Kommersiell verksamhet, båtklubbar och kolonilotter utgör otillgängliga områden. Inga diffusa ytor inom området.

■ Privat område ■ Kommersiell verksamhet ■ Kvartersgemensamt område ■ Diffust område

TRYGGHET / 63

NATURLIG ÖVERVAKNING

Entréer längs gatorna hjälper till att aktivera gaturummen och skapar naturlig övervakning och bidrar därför med trygghet. Olika typer av entréer bidrar med detta vid olika tider på dygnet. Det är därför viktigt med en blandning av arbetsplatser och bostäder. Speciellt bostadsentréer har en potentiell aktivitet både dag- och nattetid men även kvällsaktiva upplysta målpunkter bidrar mycket till att skapa trygghet.

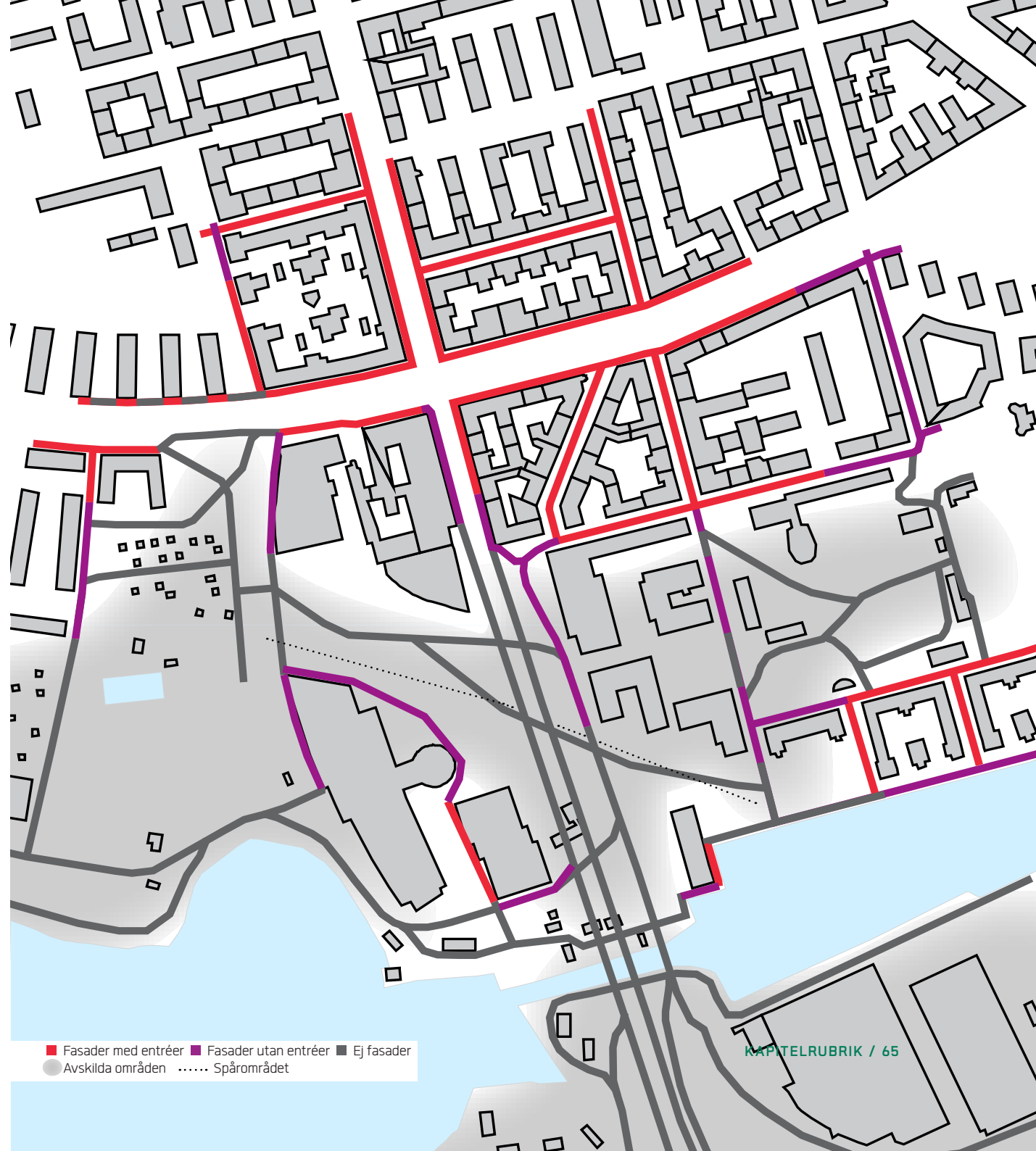
Tidigare har vi konstaterat att södra Skanstull lider brist på entréer i allmänhet och bostadsentréer i synnerhet. Analysen beskriver promenader med olika grad av exponering för fasader och entréer och visar stora avskilda områden utan entréer och fasader. Det är idag ett långt avstånd mellan de aktiverade stadsrummen vid Ringvägen till liknande stadsrum på andra sidan vattnet vid Gullmarsplan.

Brist på naturlig övervakning ger stadsmiljöer som kan upplevas som otrygg.

POTENTIELLT OTRYGGA STRÅK

Brist på fasader och entréer skapar stora avskilda områden som kan upplevas som otrygga

■ Fasader med entréer ■ Fasader utan entréer ■ Ej fasader
● Avskilda områden Spårområdet

SAMMANFATTNING: TRYGGHET

Södra Skanstulls brist på entréer och befolkade stadsrum skapar stora otrygga områden

STYRKOR

- + I planområdet finns inga områden med diffus territorialitet.
- + Vid Götgatan och Ringvägen innan den kontinuerliga kvartersstaden slutar är stadsrummen lättöverskådliga, orienterbara och befolkade stadsrum samt har naturlig övervakning från fasader och entréer.
- + Rekreativ staden på nedre nivå längs vattnet är befolkade under vår- och sommarkvällar.
- + Trädgården under bron är en attraktionspunkt som bidrar till att befolka södra Skanstull på kvällar under sommarhalvåret (se avsnitt om tillgänglighet).

SVAGHETER

- Söder om Ringvägen är gatustrukturen uppbruten vilket bildar avskilda, svåröverskådliga och svårorienterade stadsrum med få möjliga vägval, framförallt under broarna och vid kajen (se avsnitt om tillgänglighet).
- Privata och kommersiella områden hindrar tillgängligheten och rörelsefriheten för allmänheten i planområdet.
- Stora områden i södra Skanstull saknar naturlig övervakning i form av fasader och entréer.
- Under framförallt vinterhalvåret är stora områden mellan Ringvägen och vattnet i stort sett obefolkat under kvällar.
- Flera otrygghetsaspekter sammanfaller i den södra delen av området, vilket skapar stora sammanhängande områden utan trygga stadsrum.

MÖJLIGHETER

- > Bättre sammankopplat gång- och gatunät i södra Skanstull skulle skapa bättre orienterbarhet, fler möjliga vägval och därmed tryggare stadsrum.
- > Tillkomst av bostadsbebyggelse med fasader mot gatorna och många entréer skulle bidra både med att befolka stadsrummen och att skapa naturlig övervakning.
- > Tillkomst av kvällsmåltpunkter också under vinterhalvåret skulle ytterligare bidra med att befolka och aktivera stadsrummen under kvällar.

SYNTESKARTA: TRYGGHET

